

Język **P**olski?

Język **M**ój?

TAK!

Scenariusz lekcji 6

1. **Temat:** *Och, Edusiu*
2. **Czas trwania lekcji:** 45 minut
3. **Cele lekcji:**
Uczeń/uczennica:
  - a. poznaje literę jako najmniejszy element zapisu graficznego;
  - b. poznaje głoskę jako najmniejszy element dźwiękowy języka;
  - c. poznaje podział na samogłoski i spółgłoski w języku polskim;
4. **Metoda pracy:** od doświadczenia do swobodnego stosowania
5. **Środki dydaktyczne:**
  - a. laptop/komputer z dostępem do Internetu podłączony do projektora;
  - b. karty pracy do scenariusza 6 (załącznik 6.1);
  - c. film wideo pod tytułem *Och, Edusiu*
  - d. tekst tłumaczenia do filmu (załącznik 6.2)
6. **Przebieg lekcji:**
  - a) część wstępna (aktywizacja wiedzy uczniów i uczennic)
Nauczyciel zwraca się do uczniów witając się z nimi w PJM. Pyta o obecność uczniów na lekcji podając ich przydomki migowe.
Nauczyciel podaje temat lekcji.
  - b) część główna (opracowanie tematu, ćwiczenia przedmiotowe, zadania problemowe)
Nauczyciel rozdaje karty pracy i prosi uczniów o przeczytanie punktu 1 z karty pracy. Chcąc powtórzyć materiał pyta, czy uczniowie pamiętają alfabet polski i wyjaśnia punkt 1 z karty pracy. Nauczyciel pyta uczestników lekcji, z ilu liter składa się alfabet polski. Następnie prosi uczniów o przeczytanie punktu 2 z karty pracy. Łącząc te dwa punkty nauczyciel wyjaśnia, że kształty liter nie są powiązane z głoskami, litera jest to umowny, graficzny zapis głoski. (patrz **Wskazówki dla nauczyciela**).

Język **P**olski?

Język **M**ój?

TAK!

Nauczyciel prosi uczniów o zapoznanie się z punktami 3-5 z karty pracy. Pyta uczniów, czy rozumieją, co to są spółgłoski i samogłoski. Spółgłoski i samogłoski w języku polskim są to najmniejsze elementy języka. Samogłoski różnią się od spółgłoski sposobem wymawiania. Samogłoskę wymawiamy otwierając szeroko usta, natomiast spółgłoski wymawiamy inaczej — usta są blisko siebie lub są zamknięte, a język układa się w zależności od wymawianej głoski. Spółgłoski są zawsze wymawiane razem z towarzyszącą samogłoską, ale w piśmie tego się nie pokazuje.

Następnie prosi uczniów o wypełnienie punktu 6, a potem 7 i 8 z karty pracy. Nauczyciel zapowiada obejrzenie filmu. Zadanie uczestników polega na skupieniu się na wszystkim, co są w stanie zrozumieć. Grupa wspólnie ogląda film pod tytułem *Och, Edusiu* oraz czyta tekst opowiadania *Och, Edusiu*.

Nauczyciel rozdaje uczniom tekst opowiadania w języku polskim. Nauczyciel pyta uczestników, co zrozumieli. Wyjaśnia nowe znaki w PJM oraz tłumaczy niezrozumiałe pojęcia w języku polskim.

Grupa ogląda film jeszcze raz (można włączyć transkrypcję — jest to uzależnione od poziomu grupy). Tym razem zadanie uczniów polega na udzieleniu odpowiedzi na pytania dotyczące treści filmu, np.: *Czy Eduś znał literę A? Czy wie, co jest po literze A?*

Omówienie na forum.

c) część końcowa (aktywizacja wiedzy uczniów)

Wszyscy siedzą w kręgu. Nauczyciel rozmawia z uczniami i zadaje pytania: Co było dziś ciekawego? Co było łatwe/trudne? Czy uczniowie wszystko zrozumieli?

Wskazówki dla nauczyciela

Nauczyciel wyjaśnia uczniom, że graficzny zapis alfabetu i znaki alfabetu polskiego w PJM są powiązane ze sobą umownie. Znaki alfabetu w PJM są zapożyczone z języka polskiego.

Język **P**olski?

Język **M**ój?

TAK!

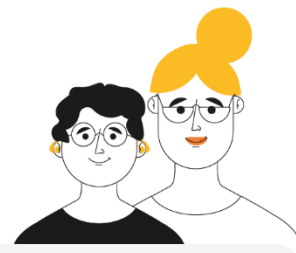
Załączniki:

- załącznik 6.1: karta pracy
- załącznik 6.2: tekst opowiadania *Och, Edusiu*

Język **P**olski?

Język **M**ój?

TAK!

6.1 Karta pracy

1. Co to jest litera?

Litera jest to graficzne przedstawienie dźwięku mowy – głoski.
Kształty liter i dźwięki głosek nie są ze sobą powiązane i umowne.

2. Co to jest głoska?

Głoska to najmniejszy element dźwiękowy języka mówionego.
Głoskę słyszymy, w odróżnieniu od litery, którą widzimy.

3. Co to są spółgłoski i samogłoski?

Głoski w języku polskim dzielimy na dwie grupy:

- spółgłoski;
- samogłoski.

4. Co to są spółgłoski?

Spółgłoski to grupa głosek, które powstają w trakcie mówienia, gdy powietrze nie może swobodnie przepływać i wydobywać się z ust.

Zatrzymać go mogą zbliżone do siebie usta, zęby i język, które mogą być ułożone na różne sposoby.

Spółgłoski w języku polskim to są: b, c, ć, d, dz, dź, dż, f, g, h, j, k, l, ł, m, n, ń, p, r, s, sz, ś, t, w, z, ź, ż.

Język **P**olski?

Język **M**ój?

TAK!

5. Co to są samogłoski?

Samogłoski to grupa głosek, które powstają w trakcie mówienia, gdy powietrze swobodnie przepływa i wydobywa się z szeroko otwartych ust.

Samogłoski w języku polskim to: a, ą, e, ę, i, o, ó, u, y.

6. Zrób jak najdłuższego węża z wyrazów! Podaj dowolny wyraz zakończony na ostatnią literę wyrazu i zapisz go. Ile wyrazów możesz wymyślić?

Przykład: Autobus -> Samolot -> Tata

.....

.....

.....

.....

.....

7. Wymień 5 wyrazów zaczynających się na samogłoskę i zapisz je:

.....

.....

.....

.....

.....

Język **P**olski?
 Język **M**ój?
TAK!

8. Wymień 5 wyrazów zaczynających się na spółgłoskę i zapisz je:

.....
.....
.....
.....
.....

Język **P**olski?

Język **M**ój?

TAK!

6.2 Tekst opowiadania *Och, Edusiu*

Eduś zauważył literę A na sukni Babki Polki.

- Proszę Pani, co to jest? — pyta Eduś.
- To jest litera A. Jeśli mówimy A, to jest to głoska. Różnica jest taka, że literę A widzimy, bo ją piszemy, a głoskę A tylko słyszymy — wyjaśnia Babka Polka.
- A co jest po literze A? — zastanawia się Eduś.
- B! Ale to Ci powiem później, mamy sporo czasu! — Babka Polka puszcza oczko — Edusiu, chodźmy, pokażę Ci coś!

Eduś zaczął iść, ale nie zauważył kamienia i przewrócił się.

Babka Polka przestraszona podbiegła do Edusia.

Chłopiec szybko wstał i zaczął się śmiać.

- Och Edusiu! Przestraszyłeś mnie — mówi Babka Polka i też się śmieje.